

สก๊อป หน้า1
ถอดรหัสเหตุร้ายในห้างฯ
แรงจูงใจ3 ด้านอาชญากร

เหตุการณ์คนร้ายใช้อาวุธปืน
จู่โจมก่อเหตุ ★ มีต่อหน้า 5

สก๊อป หน้า1

“ชิงทรัพย์ธนาคาร หรือร้านทอง” ในสถานที่ที่คนพลุกพล่านตาม “ห้างสรรพสินค้า” เริ่มเกิดขึ้นมากยิ่งขึ้นใน “ยุคเศรษฐกิจตกต่ำ” จากผลกระทบโรคระบาดโควิด-19 ที่มีโอกาสนำสู่เกิดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินได้อยู่เสมอ

ทำให้ประชาชนต่างรู้สึก “ไม่ปลอดภัย” อย่างเคยเกิดขึ้นมาแล้วใน “เหตุคนร้ายชิงชิงทอง ในห้างฯดัง จ.ลพบุรี” กลายเป็นเหตุสะเทือนขวัญที่อาจไม่ใช่เหตุการณ์สุดท้ายก็ได้ รศ.พ.ต.ท.ดร.กฤษณพงศ์ พุทธระกูล ผู้ช่วยอธิการบดีและประธานกรรมการคณะอาชญาวิทยาและการบริหารงานยุติธรรม ม.รังสิต บอกว่า

ทุกคนมีความเสี่ยงต่อกันทุกคามอันเป็นอันตรายแก่ชีวิต และทรัพย์สินแบบคาดไม่ถึงได้ทุกที่ทุกเวลา “คนร้าย” มีโอกาสก่อเหตุร้ายแรงได้เสมอ นับแต่ปี 1990 มีการขยายตัวของสังคมเมืองมากขึ้น มีผลให้เหตุอาชญากรรมเพิ่มตามมาด้วย ทั้งคดีฆ่าผู้อื่น หรือคดีพยายามฆ่า

ในรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา...นักอาชญาวิทยามีการศึกษาเกี่ยวกับคดีฆ่าผู้อื่น ที่มีจุดเริ่มต้นของการก่ออาชญากรรมนี้เกิดจากจุดเล็กน้อยของ ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยทางสังคม ตั้งแต่การขีดเขียนบนฝาผนังทั่วไป การทิ้งขยะเรี่ยราดไม่เป็นที่เป็นทาง ไม่ว่าจะเป็นที่สวนสาธารณะ ถนน ที่ทำงาน โรงเรียน

ที่เรียกว่า...“ทฤษฎีหน้าต่างแตก” (Broken windows) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางอาชญาวิทยาของการสร้างมาตรฐาน ในการเปรียบเทียบจุดเริ่มต้นของ “การก่อเหตุอาชญากรรม” เสมือนกับ “หน้าต่างร้าว” เมื่อปล่อยให้ไม่ซ่อมแซมแก้ไขทำให้หน้าต่างบานนี้แตกได้เสมือนมีผลการก่อวินาศกรรมและความวุ่นวายในตัวเมือง

ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มของอาชญากรรมและพฤติกรรมต่อต้านสังคม

ประเด็นสำคัญ...สาเหตุจูงใจของคนร้าย มักก่อเหตุอาชญากรรมในห้างสรรพสินค้าแล้วซ้ำอีก เพราะไม่มีระบบรักษาความปลอดภัย ตั้งแต่ระบบสแกนคนเข้าออก ต้องมีเครื่องตรวจจับพกพาอาวุธปืนเหมือนต่างประเทศที่มีจุดตรวจสแกนผ่านทุกคน อีกทั้งไม่มีระบบป้องกัน การเฝ้าระวังเหตุ หรือการแจ้งเหตุอย่างมาตรฐานสากล

ถอดรหัสเหตุร้ายในห้างฯ แรงจูงใจ3ด้านอาชญากร

เช่นเดียวกับ... “ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม” หากไม่บริหารจัดการแก้ไขอาจทำให้สถานการณ์ลุกลามบานปลายกลายเป็นการละเมิดกฎหมาย จนนำไปสู่การก่ออาชญากรรมรุนแรง

ย้อนมาประเทศไทย...ที่มีสภาพความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่ประจำ เช่นฝ่าฝืนกฎหมายจราจร ขับรถปาดกันไปมาไม่พอใจกันก็ตามไปทะเลาะวิวาทกลางถนน หรือใช้ปืนออกมาข่มขู่ จนนำไปสู่การละเมิดกฎหมายรุนแรง ทั้งการทะเลาะวิวาทตามโรงพยาบาล มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นการทะเลาะวิวาทกันในสถานีด่าตรวจ

กลายเป็น “บรรทัดฐานทางสังคม” จนคนทั่วไปรู้สึก...ชุมชนเมืองไม่มีความเป็นระเบียบ และกฎหมายบังคับใช้ไม่ได้ ส่งผลให้การละเมิดกฎหมายเพิ่มขึ้นตามมา...

กระทั่งเป็นที่มา...ในการใช้ปืนก่อเหตุตามแหล่งชุมชนหรือห้างสรรพสินค้าบ่อยขึ้น ตั้งแต่เหตุชิงชิงทอง จ.ลพบุรี และชิงเงินธนาคาร ย่านประชาอุทิศ กทม. ทั้ง 2 เหตุนี้คนร้ายหลบหนีได้ และตามจับกุมภายหลัง ทำให้เป็น “บรรทัดฐาน” จนเกิดการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมเลียนแบบการก่อเหตุในห้างฯ ที่มีมีช่องทางหลบหนีง่าย

ในอนาคตหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องจัดการเรื่องอาชญากรรมขั้นเด็ดขาด ในการติดตามจับกุมคนร้ายทุกคดีให้รวดเร็วจริงจังทันทีเพื่อ

ให้เกิดแรงกดดันต่อการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

สิ่งที่พูดนี้...คือ “การจัดระเบียบสังคมชุมชน” ที่ไม่สามารถเพิกเฉยกับความผิดเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นได้ โดยเฉพาะเยาวชนต้องไม่ปล่อยกระทำความผิดลหุโทษได้ เพื่อตัดไฟแต่ต้นลม ไม่ให้ไปก่อคดีใหญ่ได้ต่อไป

ปัจจัยหนึ่ง...เชื่อมโยงการก่อเหตุอาชญากรรมง่ายเพิ่มขึ้นคือสายงานของสงฆ.ตำรวจแห่งชาติ เป็นระบบรวมศูนย์อำนาจจากส่วนกลาง ในการสั่งการตำรวจทั่วประเทศ หากเปรียบเทียบกับประเทศพัฒนา เช่น อังกฤษ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย เยอรมนี ใช้ระบบกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ส่วนญี่ปุ่นใช้ระบบแบบผสมผสาน

ประเทศเหล่านี้มีการศึกษาทางวิชาการ...“ด้านศูนย์อำนาจของส่วนกลาง” ที่ทำให้การป้องกันไม่สอดคล้องนโยบาย เพราะไม่รู้ปัญหาอาชญากรรมในพื้นที่ที่แตกต่างกันแต่ละภูมิภาค และตำรวจก็ไม่สนใจฟังประชาชน ที่หวังแต่งตั้งโยกย้ายทำขึ้นจากส่วนกลาง หากทำงานร่วมกับคนพื้นที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จมากกว่า...

ยกตัวอย่าง...ตำรวจของสถานทูตญี่ปุ่น ประจำประเทศไทย เคยพูดให้ฟังว่า “ญี่ปุ่น” มีประชากร 128 ล้านคน ตำรวจ 2.8 แสนนาย เท่ากับตำรวจ 1 นาย ดูแลประชากร 400 คน ส่วนประเทศไทย มี 68 ล้านคน ตำรวจ 2.3 แสนนาย ตำรวจ 1 นาย ดูแล 300 คน แต่ “ญี่ปุ่น” มีเหตุอาชญากรรมน้อยกว่า 5 เท่า...

ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่า...สถิติอาชญากรรมเมืองไทยสูงขึ้น ไม่ใช่ขั้วว่า...ตำรวจขาดแคลน แต่เพราะไม่มีมาตรการกระจายอำนาจ ทำให้นโยบายการป้องกัน ไม่สอดคล้องกับการก่อเหตุอาชญากรรมของพื้นที่

ประเด็นสำคัญ...สาเหตุจูงใจของคนร้าย มักก่อเหตุอาชญากรรมในห้างสรรพสินค้าแล้วซ้ำอีก เพราะไม่มีระบบรักษาความปลอดภัย ตั้งแต่ระบบสแกนคนเข้าออก ต้องมีเครื่องตรวจจับพกพาอาวุธเป็นเหมือนต่างประเทศ ที่มีจุดตรวจสแกนผ่านทุกคน อีกทั้งไม่มีระบบป้องกัน การเฝ้าระวังเหตุ หรือการแจ้งเหตุอย่างมาตรฐานสากล

ซ้ำร้าย...ระบบสกัดกั้นคนร้ายก่อเหตุก็ล้มเหลว เพราะไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยตรวจสอบ ให้สามารถจับกุมคนร้ายในที่เกิดเหตุ กลายเป็นการเลียนแบบ และเป็นช่องโหว่ เช่น เหตุจี้ชิงทอง ในห้างฯ จ.ลพบุรี จี้ชิงเงินธนาคาร ถนนประชาอุทิศ ททม. และเหตุยิงกันในห้างฯ ย่านอนุสาวรีย์ชัยฯ ก็จับกุมคนร้ายไม่ได้ในที่เกิดเหตุ

“ดังนั้นห้างสรรพสินค้าต้องหันกลับมามองถึงระบบความปลอดภัยให้ได้มาตรฐานร้อยเปอร์เซ็นต์ ด้วยการเพิ่มการลงทุนในระบบป้องกันการก่อเหตุ เพื่อประชาชนจะได้เกิดความเชื่อมั่น เพราะในห้างฯ ต่างประเทศ มีกล้องวงจรปิดสามารถสแกนตรวจสอบกระเป๋า หรือร่างกายบุคคลได้ด้วยซ้ำ” รศ.พ.ต.ท.ดร.กฤษณพงศ์ว่า

เพื่อให้ทราบว่า...บุคคลเข้ามาใช้บริการมีการพกพาอาวุธร้ายแรงหรือสิ่งผิดกฎหมายหรือไม่ แต่ระบบนี้ในประเทศไทยยังไม่นำมาใช้กัน ทำให้ห้างฯ กลายเป็นเป้าหมายที่มีความสะดวกในการก่อเหตุได้สำเร็จสูงขึ้น

สิ่งสำคัญการก่อเหตุของคนร้าย...มีจุดประสงค์ หรือจูงใจหมายต่างกัน แต่ต้องมี 3 ปัจจัยหลัก ตาม “ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม” ที่เป็นองค์ประกอบการเกิดอาชญากรรม ในสามเหลี่ยมนี้มีอยู่ 3 ด้าน คือ...

ด้านที่หนึ่ง...“ผู้กระทำผิด”...ที่มีความต้องการก่อเหตุ หรือลงมือทำความผิดด้านที่สอง...เหยื่อ หรือเป้าหมาย...บุคคล สถานที่ หรือวัตถุที่คนร้ายมุ่งหมายกระทำต่อเป้าหมาย และด้านที่สาม...โอกาส...ช่วงเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม ที่คนร้ายมีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม เมื่อเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ครบองค์ประกอบ 3 ด้านนี้ จะทำให้เกิดอาชญากรรมขึ้น หากองค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไป ก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้นได้

ประการต่อมา...ในเรื่องมาตรการลงโทษ โดยเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ หรือคดีสะเทือนขวัญที่ประชาชนให้ความสนใจ ต้องมีมาตรการลงโทษดำเนินคดีแตกต่างจากอาชญากรรมทั่วไป หากจับคนร้ายก่อเหตุต้องห้ามประกันตัวนำเข้าสู่เรือนจำทันที และเร่งรัดตัดสินดำเนินคดีไม่เกิน 1 เดือน

ซึ่งจะเป็นบรรทัดฐานให้สังคม ในการบังคับใช้กฎหมายจริงจัง รวดเร็ว ทำให้คนที่ถือก่อเหตุเกิดความเกรงกลัว เพราะหากปล่อยผ่านนาน มักมีเหตุการณ์ใหม่ จนสังคมล้มเหลวสะเทือนขวัญเกินไป

ทางวิชาการ...การลงโทษที่รวดเร็ว เด็ดขาด แน่นนอน เป็นธรรม จะสามารถหยุดยั้งผู้กระทำความผิดรายต่อไป ให้เกิดความเกรงกลัว เช่น เมื่อราว 10 ปีก่อน ในประเทศอังกฤษ มีความขัดแย้งเรื่องผิวสี จากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจยิงบุคคลผิวสีเสียชีวิต กลายเป็นเรื่องลูกหลานบานปลายมีการประท้วงเผาสถานีตำรวจ และสถานที่อื่นมากมาย

ตอนนั้นคณะลูกขุนมีการดำเนินคดีกับผู้ก่อเหตุกว่า 100 คน ภายในคืนนั้น จนสามารถหยุดยั้งการประท้วงนี้ได้ ไม่มีใครกล้าออกมาอีกเพราะการบังคับใช้กฎหมายได้จริงจังเด็ดขาดรวดเร็ว

ถ้าเข้าสู่เรือนจำ...พิจารณาโทษต้องแตกต่างคดีอื่น เพราะเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ เบื้องต้น “กรมราชทัณฑ์” ก็ปรับเกณฑ์พิจารณาแล้ว ในผู้ต้องขังป่วยทางจิต คดีฆ่าต่อเนื่อง คดีร้ายแรง

เหตุคนร้าย “ใช้ปืนจี้ชิงทรัพย์” มักบานปลายกลายเป็นสิ่งไม่คาดฝัน ถ้าเป็นไปได้ก็ควรมิวิธีเอาตัวรอดเฉพาะหน้าไว้บ้างก็ดี เพราะเหตุนี้เกิดขึ้นได้กับ “ทุกคน” ที่มีตัวอย่างให้เห็นกันอยู่บ่อยๆมาแล้ว...